

ئىدارەى ترەمپ و عىراق: چى بەرپوۋەيە؟

نوسەر: مايكل نايئس

وەرگىرانى لە ئىنگلىزىيەو: ئاوات ئەحمەد سولتان

لەم وتارەدا، مايكل نايئس لىكۆلىنەو لە سەرلەنوئى ھەلبۇزاردنەو ەى ترەمپ دەكات، كە زۆر رېئى تى دەچىت مزگىنى ستراتىژىكى ئەمريكىمان بۇ رووبەروو بوونەو ەى دەستپۇشتوۋى (نفوزى ئىران لە عىراق، پى بدات؛ لەگەل سەرنجىستىن (تەركىزكردن) ە سەزى دارايى و ھەوالگىيەكان، نەك دەستپۇشەردانى سەربازى. تىمەكەى ترەمپ ئامرازە ئابوورىيەكان بەكار دەھىنئىت بۇ بەئامانجگرتنى ئەو مىلىشىيانەى ئىران پىشتىوانىيان لى دەكات و كەرتى نەوتى عىراقىيان پەك خستوۋە. وا ديارە پەيوەندىي ئىوان سەركردە عىراقىيەكان و واشىنتونىش جۆرە مامەلەكردنىك دەبىت، كە پىوہستەكانىيان بە تارانەو ە ديارى دەكات؛ ئەمريكا ھەول دەدات دەسپۇشتوۋىيى ئىران كەم بىكاتەو ە خوئىشى لە دەستپۇشەردانى سەربازى راستەوخۇ لا بدات.

رەنگە دىسان ھەلبۇزاردنەو ەى دۇنالد ترەمپ، ئامازە بىت بۇ سەرەتاي ھەولكى شىلگىرانەى ئەمريكا دى دەسپۇشتوۋىيى ئىران لەناو عىراقدا. ئەمە ناگەرپىتەو ەى بۇ ئەو ەى ترەمپ خوئى بەرژەو ەندىيەكى لەناو عىراقدا ھەبىت: ئەو ەھا سەبرى عىراق دەكات كە شوئى فرىدانى پاشەرۇكانە، نەوتى تىدايە و ھىچى تر. لەگەل ئەو ەيشدا كۇمارىيەكان دەيانەوئىت لە ھەموو بوارەكاندا دەستى ئىران كورت بىكەنەو ە؛ عىراق ئىستا شانۆى گەورەترىن سەركەوتنى ئىرانە: كۇنترولكردنى دەولەتلىكى گەورەى ەرەب بە بەكارھىنانى خوئى و سامانى جەنگەكانى ئەمريكا لە عىراق، وەك خالى دەسپىكى تاران بەرەو سەركەوتن. ھەولە نوئىيەكانى ئەمريكا بۇ كەمكردنەو ەى دەسپۇشتوۋىيى ئىران لە عىراق، پەيوەندىيەكى كەمى بە ژمارەى ھىزەكانى ئەمريكاو ە عىراق، ھەيە. لە جىاتى ئەو ە، ھەلمەتى كارىگەرىي پىچەوانە لەسەر ئەو گرووپانەى ئىران پىشتىوانىيان لى دەكات لەسەر ھەوالگىيى دارايىي ئەمريكا، سزاكان و جەنگى سىياسى دى مىلىشىياكان و توانايان بۇ بەكارھىنانى ئابوورىي نەوتى عىراق وەك سەرچاۋەيەك بۇ دابىنكردنى پارە، تا بىنە مايەى ھەرەشەى تىكدانى ئاسايش. ئىدارەى ترەمپ و ھەا دەروانىتە پرسەكە كە ئەو ھىچى نىيە لە عىراق بىدۇرئىت، بەلام ئەگەر بەردەوام بىت لەسەر ئەو ەى كەم كەمە گوشار بىخاتە سەر حكومەتى عىراق تا بەغدا لە كارىگەرىي ئىران دوور بىخاتەو ە، ئەو ەموو شتىك دەباتەو ە.

دۇنالد ترەمپ ھەرگىز گىرگىيەكى زۆرى بە عىراق وەك دەولەت نەداو ە. تاكە سەردانىشى بۇ ئەو ولاتە، بەغداى پايتەخت يان كۇبوونەو ە لەگەل حكومەتى عىراقى تىدا نەبوو، بەلكو تەنيا سەردانى ھىزەكانى ئەمريكاي كرد لە بىكەى ئەسەد لە بىابانى خۇراواى دوورەدەست. [1] ئەمەيش زۆر شتمان پى دەلئىت دەربارەى سەرنجى زۆرى لەسەر بەرژەو ەندىيەكانى ئەمريكا لە شوئىكى وەك عىراقدا، كە و ھەا بۇ دەروانىت ئازاۋەيەكى ناسەقامگىرە لە ولاتىكدا كە ئەمريكا شتىكى ئەوتۆى لى دەست ناكەوئىت.

كاتىك لە كانوونى دوو ەمى ۲۰۲۵ دا، بۇ جارى دوو ەم ترەمپ دەبىتە سەرۇك، پى ناچىت زۆر بىر لە عىراق بىكاتەو ە، ياخود سەفەرى ئەو ولاتە بىكات، بەلكو تىمى سىياسەتى دەركىي ئەمريكا زۆر شتى دەبىت

تا لهوئ بیلیت و بیکات. ژمارهیهک له دهسته بژیری کۆماری له سیاسهتی دهره کیدا، که مامه له له گه ل پرۆژه لاتی ناوه راست دهکات، گرنگیه کی زور به عیراق دهن. جهنگاوه ره دیرینه کانی وهک مایک والتز، که تره مپ بو پۆستی راویژکاری ئاسایشی نه ته وهی هلی بژاردوه [2]، سالانیک له عیراق له خزمهتی سهربازیدا بوون. ئەوانه ههرگیز کۆل نادهن له ههولێ پێچهوانه کردنه وهی ئەجامه که له عیراق؛ واته ئەوهی ئێران له سههه حسابی ٤٥٠٠ کۆژراوی ئەمریکا هه موو دهسته که وته کانی بو خۆی برد و له ئیستایشدا خۆی سهروکوه زیره کانی عیراق دهستیشان دهکات. [3]

کۆماریه کان بینیان له سالانی دواي نه مانی تره مپ له پۆسته کهیدا، رهوشی عیراق زور تیک چوو و، ئەو میلیشیایانهی ئێران پشتیوانیی لێ دهکردن، ههلبژاردنی تشرینی دووهمی سالی ٢٠٢١ یان دۆراند، کهچی هیشتا له پیکهینانی حکومه ته کهی سالی ٢٠٢٢ دا هه به سههرکه و تووی مانه وه [4] و “محهمهد شیاع سوودانی” یان کرد به سهروکوه زیران، که به سووکایه تیپیکردنه وه به “به ریوه به ره گشتیه که یان” ناوی ده بن. [5] ئەممهش ئاره زوویه کی په نهانی خولقاند بو ئەوهی هاوسهنگی ناو عیراق له ئێران دوور بخریته وه. ته نانهت چیگری داها تووی سهروک، جهی. دی. فانس، که له جهنگاوه ره دیرینه کانی عیراقه و باوه ری وایه که داگیرکردنه که گهره ترین هه لهی ستراتیژی ئەمریکا بو، ئیستا پی وایه هه ژموونی ئێران به سههه عیراقدا، دهگه ریته وه بو نشوستیهینانی سیاسهتی ئەمریکا و، ده بیته پێچهوانه بکریته وه. [6]

له گه ل ئەوه یشتا، نه تره مپ و نه فانس پشتیوانیی له وه ناکه ن سه ره له نوئ هه لمه تی سه ربازی گهره له پرۆژه لاتی ناوه راستا ئەجام بدریت. دوا یین جار که ئەمریکا له ناو یه کسانه کانی عیراقدا، پیگه ی یه که می هه بو، هویه که ی ئاماده بییه کی سه ربازی به هیژ بو: له ماوه ی نیوان سالانی ٢٠٠٣ تا ٢٠١١ به بوونی نزیکه ی ١٨٥ هه زار سه ربازی ئەمریکی له ولاته که دا. ئەگه ره له سالی ٢٠٢٥ و سالانی دواتر دا حکومه تی ئەمریکا هه ول بدات کاریگه ری ئێرانییه کان له ناو عیراقدا که م بکاته وه، ئەوه له ریگه ی بلاو کردنه وهی هیژه وه نابیت، به لکوو له ریگه ی “زیادکردنی کاری هه ولگری” یه وه ده بیته.

ئهو بریار دهره و سته که رانه ی ئەمریکا له تیمی نوئی تره مپدا، له پرۆژه لاتی ناوه راست خزمهت ده که ن، باش ئاگاداری کاروباری هه والگری و ئوپه راسیونه تاییه ته کان و جهنگی ناهاوتا و سزاکانن. له ناو ئەوانه دا کۆنه ئەفسه ری هیژه تاییه ته کانی ئەمریکا هه ن، وهک مایک والتز و رۆبیرت گرینوهی، که یه که سه ربازییه کانیان بو ئەجامدانی جهنگی نااسایی پیک هینراون، له گه ل ژماره یه ک له جهنگاوه ره دیرینه کانی سوپای ئەمریکا له وه جهنگه شاراو یه دا که له سالی ٢٠٠٣ وه له نیوان ئەمریکا و ئێراند و له سههه خاکی عیراق هه یه؛ بو نمونه ژویل رایبورن، که ئەگه ری هه یه پرسی پرۆژه لاتی ناوه راست له وهزاره تی دهره وه، رادهستی ئەو بکریته. ئەوانه پیکه وه گروویکی به هیژی راپه ری نه ری ئه رکه کان له نیوان ئازانسه کاند پیک ده هیئن بو زیانگه یانندن به وانه ی شه ریکی میلیشیای ئێرانییه کانن له عیراق و که مکردنه وهی توانا کانیان بو سوود هه رگرتن له بوودجه ی سالانه ی عیراق که ده گاته ١٥٠ ملیار دۆلار. [7]

ئەمریکا، بو ئەم جوړه کارانه پیوستیی به وه نییه له سههه زهویی ناوچه که هیژی هه بیته، چونکه عیراق ئەوهنده لاوازه که به ئاسانی سیاسهتی سزادانی به سههه ردا پیاده ده کریته [8] و به پیی ئەو به لگانه ی له پرۆژنامه وانی بنکو لکاری (لیکۆلینه وهی) یه وه سه به رهت به وهی ئێران بانکه عیراقیه کانی به کار هیناوه بو ئەوهی دهستی بگاته دۆلاری ئەمریکی [9]، ههروه ها خراپه کارهینانی که رتی نه وتی عیراق بو پهیدا کردنی پاره بو ئەو میلیشیایانه ی ئێران پشتیوانییان دهکات و یاری ده دانی ئێران بو خۆدزینه وه له سزاکانی نه وتی خا،

دەتوانریت سزاكانى سەرى زياتر بکرىن. [10] عىراقى دەولەتمەند لە نەوتدا، بوو بە “مانگا شىردەرەكە” تەواوى بەرەى خۆپراگرى (بەرەى موقاوومە) لە دەرەوى ئىران – لەگەل حزبوللاى لوبنانى [11] و حوسىيەكانى يەمەن [12] كە شان بە شانى مىلېشيا عىراقىيەكان كۆ دەبنەو بە دەستەينانى پشك.

لە سالى ۲۰۲۵، ئىدارەى ترەمپ چەند سزايەكى ھەلبۇزاردە بەسەر بانك و كۆمپانىياكانى فرۆكەوانى و ھەگەرەرخەرى بەندەرەكان و كۆمپانىياكانى بارکردنى كەلوپەلدا دەسەپىنىت بە مەبەستى ناردنى ئامازەيەك بۆ بەرە بازەرگانىيەكانى دىكە تا خۆيان لە پىناكکردنى تىرۆر لە عىراق بەدوور بگرن. بەدەرکردنى عىراق لە سزا بۆ كرىنى گاز و كارەباى ئىران، زۆر بەتوندى مەرجدار دەكرىت بەوەى، دەبىت بەخىرايى ھىنانى وزە ھەمەجۆر بکرىت و لە ئىران دوور بخرىتەو. [13] وردبىنى زياتر دەكرىت لە مەسەلەكانى خۆدزىنەوەى ناراستەوخۆ لە سزاكان – بۆ نموونە ئالوگۆرە سىيىنەكانى گاز كە عىراق و ئىران و توركەمەنستان دەگرىتەو. [14] لە سايەى ترەمپدا، رىي تى دەچىت ماوەى چەند مانگىك واشىنتۆن رازى نەبىت دەرکردنەكان درىژ بکرىنەو، بەلكوو مانگ بە مانگ درىژ بکرىنەو و لە رىگەى كەرتى بانكى عىراقى و پەكخستنى دەستگەيشتنى بە دراوى قورس، جارجار راي بچلەكىنىت. ئەمريكا دژى خواستەكانى ھەشىدى شەعبى دەوەستىتەو كە دەپەوئىت بارستەى ئابوورى كۆمپانىياى گشتى “موھەندىس” گەشە پى بدات و چالاكانە بىكات بە كۆبىيەكى عىراقى لە “خاتەمولئەنبيا”ى سەر بە سوپاى پاسدارانى ئىران [15]، ھەك ئەوەى لە سايەى ئىدارەى يەكەمى ترەمپدا ھەبوو. [16]

تىمى ترەمپ لە عىراق دەستبەردارى ھىچ شتىك نابىت كە بتوانن لە بەرامبەردا مامەلە لەسەر گۆرانكارى لە رەفتارى عىراقىيەكاندا بکەن. تىمىكى شەرەنگىزترى سەر بە ھەزارەتى دەرەوى ئەمريكا لە بالىوزخانەكەى لە بەغدا، بلاو دەكرىتەو؛ بە بالىوزىكەو كە زۆر بەوردى دەستىشان كراو و لە پرووى تاكتىكىيەو لىھاتوو و دەتوانىت بەسەنگىنى و پىداگرىيەو مامەلە لەگەل دانوستانكارە عىراقىيەكان بكات. يەكىك لەو ئامرازانەى لەبەردەستى ئەمريكىيەكاندا ھەيە و تا ئىستا بە ھەموو توانايەو بەكارىان نەھىناو، ھەوالگرى دارايى ئەمريكايە، كە زۆر بىھاوتايە لە مەسەلەى شوئىكەوتنى ئەو سەرچاوە دارايىيانەدا كە سىياسى و پىاوانى كارگوزارى عىراق لەناو عىراق و دەرەوى عىراقدا ھەشارى دەدەن. [17] ئامرازىكى دىكەيش ھەيە: ھەوالگرى پەيوەندىيەكان، كە وئىنەيەكى جيا دەربارەى ئەوەى سىياسىيەكان خۆيان لە چ رەوشىكدا دادەنن سەبارەت بە دەولەتە بىانىيەكان (ھەك ئىران) و گرووپ و جەماعەتەكانى دىكە. [18]

لە ماوەى يەكەمى ترەمپدا، ئەم ھەژمونە ھەوالگرىيە، بە شىوہەكى تايبەت بەكار ھاتوو بۆ ئەوەى ناوبەناو سەرکردە عىرقىيەكان ئاگادار بکرىنەو كە ئاگان لە ھىلە سوورەكانى ئەمريكا بىت، بۆ نموونە دانەمەزاندنى كۆمپانىياى موھەندىسى گشتى؛ لەو كاتەدا كە مىلېشياكان بۆ يەكەمىن جار لە سالى ۲۰۱۸ دا ھەوليان بۆ دا. [19] پىشبینى ئەوەيش دەكرىت كە لە ئايىندەدا ئەمريكا ناوبەناو ئەوەى دەيزانىت بىخاتە روو؛ ئەمەيش تاكتىكىكە بۆ روودانى گۆرانكارى خىرا و پەسەند لە رەفتارى سەرکردە عىراقىيەكاندا “لە پشتى دەرگە داخراوہكانەو. [20]

لەم جۆرە چالاكىيەى ئەمريكاو لە عىراق، چ كاردانەوہيەك دەكەوئىتەو؟ ئىران ئەمەى پى خوش نابىت، بەلام نايشخوازىت بەئاشكرا كىپرکى ئەمريكاي سەردەمى ترەمپ بكات، بەتايبەتى دواى ئەوەى ئەوە سەلمىنرا كە ئىران دەستى ھەرداوتە ناو ھەلمەتى ھەلبۇزاردنەكەى [21] و، بگرە پلانى تىرۆرکردنىشى دەرشتوو. [22] لەوانەيە كاردانەوہيەكى عىراقىيانەى ناراستەوخۆ ھەبىت، بەلام مىلېشياكان فىر بوون كە

دهبیت له مهسه لهی هه پره شه کردنی که سه ئەمریکیه کان له عێراق، وریا بن. له سالی ۲۰۲۴ دا و له سه ردهمی سه روک “جو بایدن” دا، ئەمریکا زهبری به ئازاری له سه رکرده کانی ئاستی ناوه پراستی میلیشیایکان له به غدا، وه شان دووه، له ۲۴ ی کانوونی دووهم، پاشان له شوبات [23] و دواتریش له حوزهیران – ته ممووزدا [24]، که بووه هوی دروستکردنی ترس له په لاماری زیاتر. زور جار ئەمریکا ئەوهندهی نه دهما زهبری له ناو ئێراندا بوه شینیت، وهک وه لامدانه وهی کرده وهی ئەو میلیشیایانهی ئێران له ناو عێراقدا پشتیوانیان لێ دهکات، وهک کوشتنی سی ئەمریکی له بنکهی تاوهر ۲۲ ی ئوردن له ۲۸ ی کانوونی دووهمی ۲۰۲۴ دا. [25] رهنکه ناو به ناو میلیشیایکان دهست له بنکه ئەمریکیه کانی ناو عێراق بوه شینن، به لام به ریکوپیکی یان به هیژیکی وه هاوه نا که بیته هوی گۆرانکاری له حیساباته کانی ئەمریکادا.

ئه گهر ئێران و میلیشیایکانی کاره کانیان چتر کرده وه و ئەمریکیه کانیان کوشت، ئەوه بژاردهی ئەمریکا بو داخستنی بالیوزخانه کهی له به غدا، له سه ر میزه که هه ر ده مینیت، وهک ئەوهی له سه ره تاکانی سالی ۲۰۲۰ دا پرووی دا؛ ئەمه ئەگهر دژایه تیکردنی به رژه وه هندییه کانی ئەمریکا پروو له هه لکشان بوو. [26] هیشتا ئەوه پروو نییه که بوچوونه کانی تره مپ سه بارهت به وهی بلاوکرده وهی هیزه کان له خاکی بیانیدا، به فیرۆدانی کات و داراییه و مه ترسی تیدایه و هیچ سویدیکی نییه؛ [27] چون کار دهکته سه ر ئاییندهی پیگه ئەمریکیه کان له عێراق و سووریا. رهنکه له ۲۰۲۵ – ۲۰۲۶ دا دابخرین، که وا دیاره لیژنه ی سه ربازی بالای ئەمریکا له عێراق پیشبینی ئەمه دهکات، [28] یان له وانه یه بمیننه وه، وهک ئەوانه ی سووریا که سالانیک دوا ی ئەوهی له سه ره تادا فه رمانی داخستیان درا، به لام ئەوان هه ر به رده وام بوون. [29] ئەوهی زیاتر پروونه ئەوه یه تره مپ بژاردهی داخستنی بالیوزخانه ی به غدا، ئەگهر خوی بیه ویت، له دهستی خویدا ده هیلا یته وه، به لام ئەگهر ویستی، ده توانیت له چه ند بنکه یه کی وهک بنکه ی ئەسه دی ئاسمانی عێراقی بمینیتته وه. تره مپ نه بوونی بالیوزخانه له عێراق و نه پابه ندبوون به و وتووێژانه ی پیشوو که لیژنه ی بالای سه ربازی له نیوان ئەمریکا و عێراقدا ئەجامی داون؛ به پیرۆز نازانیت. ئەمانه چه ند وه ره قه یه کی دانوستانکردن له گه مه که دا. رهنکه تره مپ کسانه وه یه کی بیسه ره وه به ری وهک ئەوهی ئەفغانستانی له سه رده می خویدا نه ویت. ئەوه یه پروو نییه که ئێران یان میلیشیایکان به پراستی ده یانه ویت ئەمریکا به ته وا وه تی له ناوچه که پروات، ئەمه ئەگهر واشینتۆن ئازادیی ئەوهی بو بمینیتته وه که بی هیچ کو ت و پیوه ندیک ره فتار بکات.

بژارده ناجووله یییه کان که له عێراق هه ن، کامانه ن؛ ئایا عێراق ده توانیت هه نگاو بنیت بو که مکرده وهی راده ی پشتبه ستن به ئالوو پیکردنی نه وت به دۆلاری ئەمریکی؛ نموونه کانی ئێران و پرووسیا لیره دا به سوودن: تا ئیستایش دروستکردنی په یوه ندی غه یره دۆلاری، زه حمه ته، به جو ریک بتوانیت له بواری ئابووری جیهانیدا ئاستیکی واقعیانه ی هه لسوورانی هه بیت؛ [30] عێراقیش نایه ویت به داشکاندنیک گه وره وه بازرگانی به نه وته که یه وه بکات، وهک ئەوهی ئێران ده یکات. [31] له ئیستادا مامه له ی گه وره تری ئابووری عێراق له گه ل چیندا له گه ردا یه و ئەگه ری به رده وام بوونیشی هه یه، جا به بوون یان نه بوونی تره مپ بیت، به لام تا راده یه کی زور له پرۆژه ژیرخانیه کاندایه، که زور به ی کۆمپانیا ئەمریکیه کان نایانه ویت له ویدا کیپرکی بکه ن، له به ر ریژه ی قازانج و گه نده لی و نیگه رانییه ئەمنیه کان. [32] رهنکه له په یوه ندیه کانی نیوان ئەمریکا و عێراقدا، هاوکاریکردن له پرۆژه زه به لاحه کانی عێراقدا پروو بدات، که چه ندان ساله ئەمه کو تاییی پی هیئراوه: له بری ئەوه، تره مپ ئەم ده رفه ته شاراوانه له ته وه ری ئەمریکا و ئیسرا ئیل و که نداو و هیندستاندا ده بینیت. [33]

بى شىك ئىدارەكەى ترەمپ بۇ يارىكەرە ئەورويپپىيەكان، شەرىكىكى سەرسەخت دەبىت. واشىنتۇن ھەول دەدات بە رېگەيەكى نوئى ئەركەكان دابەش بكات: بۇ نمونە، لە سزا ئەورويپپىيەكاندا دژى ئەو گرووپانەى ئەمرىكا بە تىرۇرىست پۇلىنى كىردوون، وەك كەتیبەكانى حزبوللا، ھەروەھا لە ھوكمەكانى بنەپر كىردنى گەندەلى و مافەكانى مرۇف دژى سەرىپچىكارەكان لە عىراق، لەناو تۇرى ھەپەشەى ئىرانىدا، كە زۇرىان سەردانى ئەورويپا دەكەن و لە برىتانىا مولك و مالىان ھەيە. [34] لە كاتىكدا كە كۆشكى سىپى لە سەردەمى ئوباما و بايدندا، زىاتر وەھا دەپروانىيە ئەورويپپىيەكان كە ئامرازىكى باشن بۇ گويزانەوہى نامەكانى ئەمرىكا بۇ ئەو مىلىشا عىراقىيانەى كە لەلەين ئىرانەوہ پىشتىوانى دەكرىن، [35] بەلام لەوانەيە تىمەكەى ترەمپ پىپى و نەبىت ئەم مىكانىزمە شايەنى گىرنگىپىدان بىت. واشىنتۇن دەتوانىت بەئاسانى و ناراستەوخۇ لە رېگەى ھكومەتى سەرۇكوزىرانى عىراقەوہ، محەمەد شىع سوودانى، كە چەندان لايەنى كارا پىشتىوانى لى دەكەن، وەك عەسائىبى ئەھلى ھەق و بەدر و كەتیبەكانى حزبوللا، داواكارىيەكانى بگەيەنپتە عىراق. بالىوزى نوئىش لە عىراق دەستكراوہ دەكرىت بۇ ئەوہى بەوپەرى راشكاوييەوہ دەربارەى چاوپروانىيەكانى ئەمرىكا لە عىراق قسە بكات.

ئەگەر كەسىك ھەبىت لە عىراق بە گەرانەوہى ترەمپ خۇشحال بىت، ئەوہ كوردە عىراقىيەكانن، بە شىوہەكى تايبەتى مالىباتى بارزانى كە پارتى دىموكراتى كوردستان بەرپوہ دەبەن؛ ئەوہى لەم دوایىيانەدا زۇرىنەى كورسىيەكانى ھەلبۇزاردنى پەرلەمانى ھەرىمى كوردستانى بردەوہ، كە لە تشرىنى يەكەمى ۲۰۲۴ دا ساز كرا. [36] پەيوەندى بەتىنى نىوان بارزانى و پارتى كۆمارى لە كۆنگرىس، تەننەت بۇ چاودىرەكانى سوودانىيىش جىگەى سەرسوپمان بوو. [37] بەلام ترەمپ، لە ئايىندەدا پەيوەندىيەكانى لەگەل دەولەتانى وەك توركىادا، ناخاتە مەترسىيەوہ لە خزمەتى ئەجىندای سەربەخۇيى كوردستاندا، بەلام رەنگە ئەمرىكا لە مەسەلەى ھەناردەكردنى نەوتى كورد و دابەشكردنى داھاتەكەى لە نىوان بەغدا و كوردستاندا، لايەنى كوردستان بگرىت و بوونى سەربازى ئەمرىكا لە كوردستان بەردەوام بىت. نامەكانى ئەم دوایىيەى كۆنگرىسى ئەمرىكا – ھەندىكىان مايك والتز، راپوژكارى نوئى ئاسايشى نىشتمانى واژۇى كىردوون – ئاماژەن بۇ قوولايى پابەندبوونى كۆمارى بەردەوام بە ھەرىمى كوردستانەوہ. [38]

رەنگە تىگەىشتى بايدن لە پەيوەندى ئىدارەدان “۳۶۰ پلە لەگەل عىراقدا بسوپرپتەوہ [39] كە گىرنگى كارىگەرى ئىرانى بەكەم گرتبوو، كە خۇى زۇر ناجىگىرە. لە داھاتوودا، ئەمرىكا لە پىش ھەموو شتىكەوہ، بە چاويلكەى كارىگەرى ئىران دەروانىتە عىراق و، بەپىپى مەيلى ئاشكراى سەركردە و دامەزراوہكان بۇ ئىران يان دووركەوتنەوہيان لى، ھوكمىان بەسەردا دەدات. ھىچ سەرۇكوزىرانىكى عىراق، بەتايبەتى محەمەد شىع سوودانى، كە مىلىشياكان پىشتىوانى لى دەكەن، پىشتىوانىيەكى رەھای واشىنتۇنى نابىت.

لە جىياتى ئەوہ، گومان لە ھەر سەرۇكوزىرانىكى عىراقى دەكرىت و بە چاوى مامەلەكردنەوہ سەپرى دەكرىت. تەنيا بە دووركەوتنەوہى عىراق لە ئىرانەوہيە، كە بتوانرىت بەغدا بەرەو واشىنتۇن كىش بكرىت و مامەلەيەكى جىاوازى لەگەلدا بكرىت، جىاواز لەوہى لەگەل مىحوەرى بەرەنگارىدا دەكرىت؛ وەك لوپنان كە حزبوللا بالى بەسەردا كىشاوہ، يەمەن كە ھووسىيەكان تىيدا خاوەنى ھەژموونن، ھەروەھا چەند بەشىكى سوورىاش. ئايا ھىشتا چەند سىبەرىكى خۇلەمىشى ھەر دەمىن؟ بى گومان: ئەمە عىراقە و ھىشتا لە نىوان ئىران و ئەمرىكادا گەمارۇ دراوہ. بەلام نابىت كەس گومان لەوہ بكات كە بردنەوہى ترەمپ ئەنجامىكە كە زۇرىك لەوانەى لايەنگىرى مىلىشيا عىراقىيەكانن، لە ھەر شتىكى دىكە زىاتر سلى لى دەكەنەوہ: ئەمە گەمەيەكى ئەنجام نىكە سفىيە؛ بە جۇرىك دەبىت عىراق لە نىوان ئەو مىلىشيايانەدا كە

ئيران پشتيوانييان لى دهكات و دامهزراوهى ئه مريكيى توله سيندا، كه پيى وايه عىراق تا رادديهكى زور له بهردهمى ئيراندا دوراندوويهتى، يه كيكيان ههلبژيريت.

سه چاوه:

<https://cfri-irak.com>

[1] Steve Holland, In a first, Trump makes surprise visit to U.S. troops in Iraq, Reuters, December 26, 2018.

[2] Biography: Mike Waltz, available at <https://waltz.house.gov/about/>

[3] Joel Wing, Coordination Framework Picks Its Candidate For Iraq PM But Doesn't Resolve Anything, Musings on Iraq, July 22, 2022.

[4] For a detailed political history of this period, see Michael Knights, Iraq's New Regime Change: How Tehran-Backed Terrorist Organizations and Militias Captured the Iraqi State, West Point CTC Sentinel, December 2023, Volume 16, Issue 11.

[5] Hamdi Malik, "'Sudani Is a General Manager': How Militias View Iraq's New Prime Minister," Militia Spotlight, Washington Institute for Near East Policy, December 1, 2022.

[6] US Senate, Senator Vance Slams US Foreign Policy Establishment for Decades of Failure, April 23, 2024, available at <https://www.vance.senate.gov/press-releases/senator-vance-slams-u-s-foreign-policy-establishment-for-decades-of-failure/> Also see Robbie Gramer, Vance zeroes in on Iran — a topic he sees as Dems' Achilles heel, Politico, October 1, 2024.

[7] Ahmed Rasheed and Timour Azhari, "Iraq approves record \$153 billion budget including big public hiring," Reuters, June 11, 2023.

[8] Qassim Abdul-Zahra and Abby Sewell, Targeting Iran, US tightens Iraq's dollar flow, causing pain, AFP, February 2, 2023.

[9] David S. Cloud, Iraqi Banks Used U.S.-Created System to Funnel Funds to Iran, Wall Street Journal, September 8, 2024.

- [10] Iraqi Fuel Oil Export Surge Raises Smuggling Concerns, Middle East Economic Survey, November 1, 2024.
- [11] For a look at Lebanese Hezbollah economic exploitation of Iraq, see Knights, Iraq's New Regime Change, West Point CTC Sentinel, December 2023, Volume 16, Issue 11.
- [12] Adnan Jabarni, A New Axis: Strategic Coordination between the Houthis and Iraqi Factions, Sanaa Center For Strategic Studies, July 15, 2024. See also " Hamas, Houthis Open Offices in Iraq," Foundation for the Defense of Democracies, September 17, 2024.
- [13] Samya Kullab and Qassim Abdul-Zahra, In sign of frustration, US shortens sanctions waiver to Iraq, Associated Press, September 24, 2020.
- [14] Turkmenistan and Iran sign deal to supply gas to Iraq, Associated Press, July 3, 2024.
- [15] Michael Knights, Hamdi Malik, and Crispin Smith, "The Muhandis Company: Iraq's Khatam al-Anbiya," Militia Spotlight, Washington Institute for Near East Policy, March 21, 2023. See also Sinan Mahmoud, "Iraq's militias set to benefit as government creates company for state-backed groups," National, November 29, 2022.
- [16] Knights, Iraq's New Regime Change, West Point CTC Sentinel, December 2023, Volume 16, Issue 11.
- [17] Author (Knights) interviews, multiple Iraqi contacts, 2020-2023; exact dates, names, and places withheld at request of the interviewees.
- [18] Ibid.
- [19] Knights, Iraq's New Regime Change, West Point CTC Sentinel, December 2023, Volume 16, Issue 11.
- [20] Author (Knights) interviews, multiple Iraqi contacts, 2020-2023; exact dates, names, and places withheld at request of the interviewees.
- [21] Erick Tucker, The FBI says Iran tried to send hacked files to Democrats. It's another sign of foreign meddling, Associated Press, September 19, 2024.

[22] Rebecca Shabad and Michael Kosnar, Justice Department files charges in murder-for-hire scheme targeting Trump, NBC News, November 8, 2024.

[23] . Todd Lopez, Self-Defense Strike in Iraq Kills Terrorist Leader, DOD News, January 4, 2024.

[24] Ahmed Rasheed and Timour Azhari, Kataib Hezbollah commander killed in Baghdad in US strike, Reuters, February 9, 2024.

[25] John Gambrell, What is Tower 22, the military base that was attacked in Jordan where 3 US troops were killed?, Associated Press, January 29, 2024.

[26] Nahal Toosi, Lara Seligman and Natasha Bertrand, U.S. weighs closing embassy in Iraq as threats raise spectre of Benghazi, Politico, September 28, 2020.

[27] Steve Holland, Trump to West Point grads: 'We are ending the era of endless wars', Associated Press, June 13, 2020.

[28] Joint Statement Announcing the Timeline for the End of the Military Mission of the Global Coalition to Defeat ISIS in Iraq, US DOD Office of the Spokesperson, September 27, 2024.

[29] Karen DeYoung and Karoun Demirjian, Contradicting Trump, Bolton says no withdrawal from Syria until ISIS destroyed, Kurds' safety guaranteed, Washington Post, January 6, 2019.

[30] Jared Cohen, Don't Bet Against the Dollar, Foreign Policy, June 10, 2024.

[31] Chen Aizhu and Siyi Liu, China's cheap Iranian oil supply at risk from tighter Trump sanctions, Reuters, November 6, 2024.

[32] Yerevan Saeed and Sardar Aziz, China's Rise in Iraq's Energy Sector: From Newcomer to Dominant Player, Arab Gulf States Institute in Washington (AGSIW), October 23, 2024.

[33] Alberto Rizzi, The infinite connection: How to make the India-Middle East-Europe economic corridor happen, European Council on Foreign Relations, April 23, 2024.

[34] Author (Knights) interviews, multiple Iraqi contacts, 2020-2023; exact dates,

names, and places withheld at request of the interviewees.

[35] Michael Knights, Embracing Asaib Ahl al-Haq: Pragmatism or Naiveté?, Hudson Institute, October 9, 2024.

[36] KDP wins Iraqi Kurdish parliamentary election, commission says, Reuters, October 30, 2024.

[37] Author (Knights) interviews, multiple Iraqi contacts, 2020-2023; exact dates, names, and places withheld at request of the interviewees.

[38] Natalie Grover, U.S. lawmakers urge Biden to support 'economically strangled' Kurdistan, Reuters, September 19, 2023.

[39] Jim Garamone, U.S., Iraq Examine New Strategic Relationship, DOD News, August 8, 2023.